

November 13.
 Ut műszereket r6
 lóm. Telefon 315

Árnygyár
 szám
 ny: Juvaer. Cluj

Araskodás
 ny, szűri és
 inabovítási
 mint kinaerést

oknaki

ine
 RSASAG

nélkül —
vyork
 felé.

Sber 8-án.

arseille

atók:
l Comoedia

Cluj, A. Lancu 3.

PEK

atjai

n és
s
 ba 352

k és ször-
 előnyösebb
 Lloyd 1412

lasi forrás!
 fehéraru. Fren-
 ok, férfiszövetek,
 gyári lerakatok.
 rada Nicolae Iorga
 út Zöldfa-utca) 6.

**SZERKESZTŐSÉG, KIADÓ
 HIVATAL ÉS NYOMDA**

Cluj-Kolozsvár, St. Baron
 L. Pop. (Brassai-utca) 10

Telefon: Szerkesztőség
 és kiadóhivatal — 977
 Zs. N. Sz. — 558

A kéziratok kizárólag a
 szerkesztőségnek cím-
 zendők. Kéziratokat nem
 adunk vissza

UJ KELET

ZSIDÓ-POLITIKAI-NAPILAP

ELŐFIZETÉSI ARAK

Romániában	
Egész évre	— 620
Félévre	— 320
Negyedévre	— 170
Egy hónapra	— 60
Egy szám ára pályaud- varon és vidéken is 3 lej	
Bukarestben	— 3-50
Csehszlovákiában	
Egy hónapra	— 25 ck
Egy szám	— 1-50 ck

Cluj-Kolozsvár * VI. évfolyam * 215. szám Igazgató: **SZÉKELY BÉLA** 5684. Kiszlev 6 * 1923 november 14 Szerda

A császár hazatér

A német trónörökös Németországba megy. Még nem Berlinbe, Oelsbe készül (ha ugyan még meg nem érkezett), ahol birtokai vannak és ahol a nyugalmas gazdálkodó életmódján akar élni. Ki hiszi el neki? Ki hiszi el, hogy a számkivetettség szigetéről visszatérő extrónörökös ekeszarvához nyul és lemond azokról a nagy álmokról, amelyek a doornai kastélyt, amelyben a fogatlan oroszán a ki-szabadulásra vár, körülleglik. Nem, nem hiszi el senki, hogy Frigyes Vilmos földet turni tér vissza Németor-szágba, hogy ott békés polgár akar maradni, egy a sok között, egy dolgozó ember és semmi több. Nem azért tér vissza! Nem azért várják virággal a nagybirtokos szomszédok a száműzetésből visszatérő birtokost, nem azért siettek Hitler és Ludendorff pucsuikkal, amellyel Rupprecht elől, aki szeparálni akarja magát a birodalomtól, igyekeztek elragadni a bajor népet, hogy azután szállítsák Frigyes Vilmosnak, vagy talán nem is neki, hanem annak, akinek szállás-csinálója. Mert a német trónörökös, aki jődöt és jóalkalmat lesett ki a visszatérésre, nem az igazi visszatérő, csak szálláscsinálója neki. Az előrelük-dött előre, a szimatoló, aki ki akarja tapogatni a maga személyén keresztül a felkorbácsolt in-dulatu német nép hangulatát, új lüktetését és erőt akar adni a nyugtalan híveknek, a császári helytartóknak, akik manapság, amikor egy kicsit konjunkturája van a monarchiának Né-metországban, sűrűn akadnak mindenütt, München-ben, Berlinben. Ki akarja szimatolni, hogy mit szól és mit cselekszik az antant, ha a nemkíván-atos felséges vendég megérkezik Németországba. Mert ha csak szól és nem cselekszik maga a né-met nép is, amelynek minden mindég, álmosan türi, hogy nyakára üljön a császár, akkor semmi abadályra nincsen többé, hogy Doornból elinduljon a császári karaván és visszatérjen, egyelőre mint-egy kishíny magányos csapat. Doornban már készen van a tizenkét utlevél a császár és kísérete szá-mára, csak a jel kell még, a kis biztatás és egy-szere tizenkét utas érkezik Németországba, de vele a rombadőlt birodalom legnagyobb szerencsétlensége. Mert mit hozhatna magával a császár száműzetésé-ből? Az esztendők keserű gyűlöletét, elvakultsá-gát és dühét. Ebből pedig Németországnak igazán nincs többre szüksége. A császár visszatérhet, de a birodalom végleg elbukik.

Uj szesztorvény-javaslat

Becsületes intenció, józan és logikus szándék látszik egy most készülő törvényjavaslatból. Az új szesztorvény összegegyeztetni akarja az állam pénz-ügyi szempontjait a közegészségüggyel. Egyelőre még csak az illetékes körök foglalkoznak vele, mert a törvény csak javaslat formájában van, de mintha a javaslat szelleme utmutatóul kívánna szolgálni jövődö törvényalkotásokra.

Az állam a szesztermelést csökkenteni kívánja; a népbutítás kábító szereit lassan és következetesen ki akarja szorítani, de egyttal a szeszmonopólium elmaradó állami hasznáért kártalanítani szeretné ma-gát. A javaslat foglalkozik a szeszitalok különböző fajtaival: a pálinkával, a borral, a sörrel és a re-gáttban különösen kedvelt elsőleöntésű szilvapálin-kával. A kormány be akarja szüntetni még ezt a gyöngye szeszartalmu italt is, a szeszgyártást pedig egyedül az ipari és orvosi használatra akarja korlátozni. Helyes ebben a javaslatban, hogy a szeszterjesztés megszűnését fokról fokra tervezik és noha elsősor-ban az állami érdekeket tekintik, mégis ebben a tempós eljárásban benne van a védelme annak a népréteg érdekeinek, amely szeszcsikk előállít-ásával foglalkozik. A javaslat bevonja a termelő-ket is a törvény végrehajtásába. A szesz előállító üzemek tulajdonosait megkérdezik, miképen lehetne az üzemek gépeit és munkarejét más hasznos célra átalakítani anélkül, hogy ezzel akár a munka folytonosságában, akár a vállalkozó adózóképes-ségében károsodás történne. A javaslatnak ez a megértő, emberséges része rokonszenvesse teszi mindenki előtt magát a törvényt is, amelynek az

a hivatása, hogy a népet józanságban tartsa, ne-velje, a fizikai és lelki tisztaság nívóján tartsa és ne engedje a mámor posványába süllyedni.

Mert ezek a lelki tényezők az állam számára anyagi jövedelmi forrást jelentenek. Az egészséges szervezetű, józan polgár munkaképessége és ter-melőereje egymagában is jövedelmet jelent, állami

A kormány módosítja az iskolarendeleletet

A felekezeti elemi iskolákban napi egy és két órában kell a román nyelvet tanítani. Több tárgyból az állami iskolákban kell a tanulóknak vizsgáznok

(Bukarest, november 13. Az Uj Kelet tu-dósítójától.) A kisebbségek képviselőinek az is-kolák ügyében tett számos intervenciója a kor-mányt arra bírta, hogy bizonyos módosítások-hoz hozzájáruljon az iskolarendelelettel kapcsol-atban. Így a felekezeti elemi iskolákban az első két osztályban a román nyelvet napi egy órá-ban, a többi osztályban pedig napi két órában kell tanítani. Az összes felekezeti iskolák tanítóinak

román állampolgároknak kell lenniök és az összes kisebbségi tanítóknak vizsgát kell tenniök a román nyelvből, amely vizsgánál számot kell adniök a román nyelv, történelem és földrajz tanítására kívánt és szükséges tu-dásukról.

Erhardt kapitány állott a bajor nacionalisták élére

Bejelentette, hogy ami Hitlernek nem sikerült, ő keresztülviszi. Ludendorff és Hitler újabb pucusra készül. Tüntetések és véres zavargások München utcáin. Knilling bajor miniszterelnököt Berlinbe rendelték Amnesztiát kérnek a Hitler-puccs bűnősei

(München, nov. 13. Az Uj Kelet tudósító-jától.) Hitler elfogatásával ugylátszott, hogy Bajorországban visszatér a nyugalom és a nor-mális élet újból megindul. Berlinben ugyan még mindig bizalmatlan szemmel figyelték a jobboldali tábor felé. Ez a bizalmatlanság nem is alaptalan, mert Erhardt kapitány, aki Hitlert cserbenhagyta, most

maga állott a nemzeti szocialista mozga-lom élére.

A híres hamburgi matrózbrigádok vezetője váratlanul ismét felbukkant a politikai lát-határon.

Vasárnap a „Német Sas“ nevű jobboldali radikális egyesület gyűlést tartott a müncheni egyetemen, ahol Erhardt kapitány kijelentette, hogy a vele rokonérzésű tömegek kívánságára átveszi a német-nemzeti hazafias mozgalom vezetését. Saját C-szervezetén kívül mögötte állanak a Kahr által felosztatott oberland-szervezetek és

hatalmas segítőrsai vannak Magyar-országban is.

Olyan értelmetlen dolgokat, mint amiket Hitler véghez vitt, ő nem fog elkövetni, de minden cselekedetét tervszerű fegyelmeltségben akarja végrehajtani s ezért feltétlen engedelmséget követel mindenkitől. Erhardt beszéde után a gyűlés elhatározta, hogy a Hitler által meg-kezdett küzdelmet továbbfolytatják és győze-lemre viszik. A gyűlés után a jobboldali radi-kális ifjuság tüntető menetét alakult át, mire a birodalmi rendőrség egyik osztaga szétker-gette őket. Lossow tábornok Kahrnak kijelen-tette, hogy az összeütközés véletlenül történt.

Hitler tömegei újból mozgolódnak. A puccs leverése, ugylátszik, nem volt tökéletes és Hitler híveinek jelentékeny része még reménykedik. Hétfőn a bajor fővárosban

óriási tüntetés volt,

mire a főutcákat és a tereket a rendőrség és az állami őrség csapatai szállották meg. Ennek dacára időről-időre újabb tömegek vonultak fel és rövid lövöldözésre került a sor. Az utcákon röpiratokat osztogattak és a szónokok harcias

energiákká átváltoztatható hasznat. Olyan szándék előtt, amely a törvényban megnyilvánul, minden-kinék meg kell hajolnia. Annak is, akinek vagy-onosodást jelentett a szeszgyártás. Uj, nagy kon-cepciókat el kell fogadnunk, főleg ha e koncep-ciók minden kereső réteg boldogulására vannak beállítva.

A középiskoláknál az államnyelvet romá-nul kell tanítani az összes osztályokban, a ne-gyedik és nyolcadik osztályban pedig a törté-nelmet és a földrajzot is románul fogják ta-nítani.

A felekezeti iskolák első két osztályában ebben az évben már csak

ugyanazon felekezethez tartozó növen-dékeket

vehetnek fel, kivéve azon városokat, ahol nincs állami iskola. Tiltva van a coedupeió is.

A román nyelvből, történelemből, föld-rajzból és alkotmánytanból a vizsgákat csupán az állami iskolákban lehet letenni és a feleke-zeti iskolák összes tanárai kötelesek e tantár-gyakból román nyelven levizsgáznok.

beszédeket tartottak. Az egyetemi hallgatók testületileg csatlakoztak a tüntetéshez, mire

az egyetemeket bezárták.

A perlachi erődítmények földalatti helyi-ségeiben a rendőrség nagy fegyverraktárra buk-kant. Ezt a raktárt, amelyet Hitler nemzeti szocialistái gyűjtöttek össze, anyag és rende-zettséggel dolgozó emberekkel egy-egy arzenál-lal. A közönség rendkívül izgatott, a híreket tulozva és ordítva adja szájról-szájra. Este az a hír terjedt el, hogy

új lázadást tört ki és Kahr diktátort meggyilkolták.

Reggel azután a Kahr elleni merénylet hírért megcáfolták. Ugy látszik, hogy a letartóztatott vezérek még reménykednek. Ludendorff a sajtó képviselői előtt nyilatkozott és kijelentette, hogy becsületszóval csak azt fogadta, hogy nem fog megszökni, de továbbra is az a meggyőző-dése, hogy Németországot csakis a fajvédők menthetik meg.

München, nov. 13. A müncheni harci szervezetek küldöttségét menesztettek Kahrhoz és kérték, hogy minden korlátozástól mentes végrehajtó hatalmat gyakoroljon. Kahr arra is kérték, hogy a Hitler-államcsinnyel kapcsolat-ban elkövetett cselekményekre adjon amnesz-tiát. Ezzel szemben a bajor kormány felhatal-mazta Kahr, hogy külön hatóságot állítson fel, amely a kormány rendeletei ellen szegülök fö-lött ítélkezze. A müncheni egyetem azért zárták be három napra, mert az egyetemi diá-kok nemcsak Hitler mellett, de Knilling ellen is tüntettek. Knilling bajor miniszterelnököt egyébként Stresemann kancellár sürgős tanács-kozára Berlinbe hívta.

Románia megkapja a francia kölcsönt

Bukarest, nov. 13. Az Adevurul írja, hogy párisi tudósítójának jelentése szerint Victor Antonescu és a francia pénzügyek képviselői között a kölcsöntárgyalások befejezéshez köze-lednek. Antonescu reméli, hogy e hónap vé-géig sikerül a kölcsönt Romániára nézve elő-nyös feltételekkel megkötnie.

**Gartenberg mester
a csillagok titkának kutatója**
**Beszélgetés két pohár könyv mellett
egy középkori emberrel**

(Bécs, nov. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.)
Már régen sejtettem, hogy a csillagoknak különös befolyásuk van az ember életére. De csak most tudtam meg Ignaz Gartenbergtől, a híres bécsi asztrológustól, hogy ez a befolyás milyen hatalmas.

Az asztrológussal való beszélgetésem nem középkori művi óriás teleszkóp árnyékában, hanem egyik kolozsvári kávéházban két pohárka tojáskönyv mellett zajlott le. Gartenberg asztrológus részánta magát, hogy megismertem engem ezzel a tudománnyal. Ebből a célból magával hozta az írásait is, a tudományosokat, meg a népszerűket is. Nekem ugyan a népszerűek is tulontul tudományosak voltak. Az egész írásomóbból mindössze néhány sort értettem meg, amit tanító értéke miatt ideiktatok:

Az asztrológia tudományát, amely a legrejtelmesebb okkult tudomány évezredes tapasztalatait gyűjtötte össze, joggal nevezik az összes tudományok szülőjének. Az asztrológia feloszlik születési, népi és orvosi asztrológiára. Az orvosi asztrológiát a mai kor orvosai igen sikeresen tudják felhasználni gyógyítási célokra. A horoszkópnak nevezett csillagkonstelláció segítségével az emberi szervezet igen sok magyarázhatatlan zavarát sikerült csodálatosan rövid idő alatt megszüntetni, de a horoszkóp esalhatatlan pontossággal derít fényt az egyének sorsára is.

Az íratok átböngészése után megkérdeztem Gartenberg mestertől, hogy kik rendelnek nála horoszkópot.

— A legmagasabb köröktől kezdve a legalsóbb néprétegig mindenki — válaszolt a mester. — Miniszterek, volt udvari méltóságok, tábornokok, írók, színészek, hivatalnokok, munkások, cselédek és utcalányok. Jegyepárok jönnek hozzám megtudni, hogy házasodjanak-e, házaspárok, hogy elváljanak-e. Sokan tudni akarják, hogy sikerül-e az üzleti vállalkozásuk, mások megint a jellemükről akarnak hallani valamit.

— Az asztronómusnak nem kell asztrológusnak is lennie, — magyarázza a mester — de az asztrológusnak feltétlenül asztronómusnak is kell lennie. Még szerencse, hogy az asztronómusnak nem kell asztrológiával foglalkoznia, máskülönben borzalmas komplikációk keletkeznek. A csillagok tudománya ugyanis az utóbbi évszázadok alatt igen nagyot változott, míg a csillagzatoknak az ember sorsára való befolyásának az ismerete semmit sem változott. Ma a két tudomány között már áthidalhatatlan szakadék tátong.

— Az asztronómia ugyanis — füzi tovább a szót Gartenberg — az a tudomány, amely a csillagok állását számokba önti anélkül, hogy interpretálná is. Ebből következik, hogy az asztrológia meg is magyarázza a csillagok konstellációjának titkát. Az asztrológia az állatkör tizenkét csillagképét és a planétákat bizonyos távolbáható tulajdonságokkal ruházza fel és ezeknek a csillagzatoknak kölcsönös helyzetéből, ami az emberi tulajdonságoknak és sorsoknak egyszeri meghatározott csoportosítását jelenti, következtetéseket von le annak az embernek a testi konstitúciójára, jellemére és életsorsára, aki ennek a konstellációnak a pillanatában született.

Ha tehát valaki Gartenberg mestertől meg akarja kapni a horoszkópiát, úgy meg kell mondja születésének évét, hónapját, napját, óráját, valamint születési helyének szélességi és hosszúsági fokát. Az illető fényképe, vagy pedig valamelyik fontos éleményének a közlése nagyban segíti a horoszkóp sikerét. A horoszkóp felállítása nyolc-tíz napot vesz igénybe, amikor is a kíváncsi érdeklődő megkapja a horoszkópiának rajzát, valami tarka térképet teli számokkal és rejtelmes hieroglifákkal, amiből ember legyen, aki ki tud okoskodni valamit. Szerencsére a rajzhoz magyarázat is van mellékelve, amelyből azután mindenki megtudhatja sorsát. Igaz, hogy a mester nem szükkölködik a kétértelmű magyarázó s a akkal és így a tudománya egy kicsit hasonlít is a papagály planétabölcsességéhez. Azt az egyet azonban el kell ismerni, hogy Gartenberg mester visszafelé igen jól és pontosan tudja felállítani horoszkópjait.

Hitlert kiutasítják Bajorországból

A puccsvezér nem német állampolgár. Ludendorff önkéntes fogságba megy. Kahr elvesztette a közbizalmat. Megszüntetik a diktatúrát

(München, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) A bajor kormány az a szándéka, hogy Hitlert kiutasítja és eltoloncoltatja. Az erről szóló félhivatalos közlés hangsúlyozza, hogy Hitler nem német állampolgár.

Ludendorff tábornok a miniszterelnökhöz nyilatkozatot intézett, melyben közli, hogy nem adják meg neki azt a mozgási szabadságot és más engedelményeket, melyeket a bajor kormány bizto-

sított a számára. Ezért elhatározta, hogy önként vizsgálati fogságba megy.

A bajor néppárt nagybizottsága ma összeült, hogy Kahr ügyében állást foglaljon. Kahrnak szemére vetik, hogy teljesen Lossow tábornokra és a fegyveres hatalomra támaszkodik. Ugyálszik, hogy Kahr aligha tarthatja sokáig pozícióját. Lehetséges, hogy megszüntetik a kivételes állapotot és Knilling miniszterelnök veszi át a főállambiztosi teendőket.

Tatarescu államtitkár békét, barátságot és együttműködést hirdet a kisebbségekkel

Az államtitkár a kisebbségi sajtó egy részét okolja a nehézségekért. Az új ideális közigazgatás előmunkálatai. A zsidóságot nem tekintik kisebbségnek

(Kolo:svár, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Ma délután hat órakor Tatarescu kisebbségi államtitkár fogadta a kolozsvári sajtó képviselőit. Az államtitkár az egybegyűlt hírlapírók előtt kijelentette, hogy mint volt újságíró ismeri a sajtó fontosságát és elsörendű szerepét az államéletben. Eppen ezért kérte magához a sajtó képviselőit, hogy közvetlenül győződhessen meg a lakosság panaszairól.

Az adminisztráció konszolidációja

— A kormány azért küldött Erdélybe — mondotta —, hogy a helyszínen tanulmányozzam a megoldásra váró adminisztratív kérdéseket. Eddig a kormányt a nagy kérdések megoldásának a problémája foglalta le. Végrehajtottuk a földreformot, létrehoztuk az ország pénzügyi és politikai konszolidációját is. Ez a nagy munka azonban annyira lefoglalta a kormány idejét, hogy az adminisztráció konszolidációjára csak most kerülhetett a sor. Meghallgatom a kormány intenciója szerint a közigazgatás vezetőit, de nemzetiség és osztálykülönbség nélkül a lakosság képviselőit is, hogy

összegyűjthessem mindazokat a panaszokat és kívánságokat, amik megoldásra várnak.

A kormányt az az intenció vezeti, hogy az országnak a közigazgatását a lehető legideálisabb alapokra fektesse.

Tatarescu államtitkár azután a jelenlévő kisebbségi újságírókhoz fordult:

A kormány kisebbségi politikája

— Legelőször is — mondotta — le akarom szögezni, hogy a kisebbségi sajtó egyrésze súlyos hibát követ el akkor, amikor sorozatos cikkeiben direkt és indirekt módon támadja a kormányt, az állam különböző intézményeit és így az államot magát. Hangsúlyozni akarom, hogy e megállapításom nem vonatkozik a kisebbségi sajtó egészére, csupán annak egy töredékére. Hiszem azt is, hogy a cikkeik tendenciája nem szándékos, de akarva, nem akarva ezek az állam diszkreditálását szolgálják. Hivatalosan kijelenthetem, hogy a kormánynak a kisebbséggel szembeni politikáját a legemberibb, a legliberálisabb és a legbarátságosabb szempontok vezetik. A kormány komolyan mindent meg akar tenni az összes nehézségek kiküszöbölésére, az összes panaszok orvoslására. Roszszul teszi tehát az a „örödéksajtó”, amely nehézségeket támaszt a kormány jóakaratu és békés munkájának. A kormány nyílt kézzel közeledik a kisebbségek felé és a barátságáért csupán barátságot kíván cserébe.

Állításainak bizonyítására Tatarescu államtitkár elmondta, hogy a különböző kisebbségi kiküldöttek, akik Bukarestben az új iskolarezsím ellen tiltakoztak és a kormánytól módosításokat kértek,

a kapott módosításokkal meg voltak elégedve.

Négy nappal azután, miután a küldöttségek a kormány előtt megelégedésüket fejezték ki, a magyar sajtó egyrésze — a kormány bizonyítékai szerint határontulról kapott utasításokra — újra koncentrikus támadásba kezdett az új iskolarezsím ellen. Az államtitkár újból hangsúlyozta, hogy a magyarság vezetőinek csupán egy elenyésző töredéke a hibás, mert mint kisebbségi államtitkár találkozott a kisebbségek igazi jóakaratu vezetőivel is, akik megértették az új helyzetet és akik hajlandók dolgozni annak az országnak a javáért, amelyben élnek és minden igyekezetükkel jó ál-

lammunkáik akarnak válni. Ezeknek a vezetőeknek a kijelentéseit elégtétellel vette tudomásul.

A kisebbségek kisebbsége

— Jól tudom, — folytatta — hogy azok, akik az állam és intézményei ellen izgatnak, csupán a kisebbségek kisebbségei. Megvagyok győződve arról, hogy a kisebbségek nagy tömege barátsággal viseltetik az állam iránt. Eppen ennek a nagy tömegnek a kedvéért a kormány a lehető legkonceiliánsabban kezeli a kisebbségi kérdést. Mi teljesen el akarjuk felejteni a multat. És az együttműködés alapját akarjuk megteremteni. Elismerem, hogy a lakoságnak vannak sérelmei. Ezek a sérelmek azonban nem nemzetiségi, hanem általános állampolgári sérelmek, amelyeknek oka abban gyökerezik, hogy az adminisztráció konszolidációjának munkáját még nem tudtuk megvalósítani. Ez a mulasztás azonban nem rajtunk mullik, adminisztratív nehézségekkel küzd ma Európának majdnem minden állama, annál kevésbé csodálatos ez nálunk Romániában, ahol a kormány idejét politikai és pénzügyi konszolidáció munkája foglalta le. Most utammal az ideális adminisztráció kifejlődésének útján egyengetem, amelynek áldásából az ország nemzetiségei egyformán fognak részesedni. A nemzeti kisebbségektől cserébe csupán lojális barátságot kívánunk, az állam respektálását és azt, hogy ne tekintsenek a határontulra.

A hírlapírók kérdésére Tatarescu kijelentette, hogy amit a kisebbségi sajtótámadásokra vonatkozólag mondott, nem jelenti azt, hogy a kormány meg akarja akadályozni a szabad kritika gyakorlásának a jogát. A kormány igen szívesen veszi, ha a sajtó fel fogja hívni figyelmét az esetlegesen előforduló közigazgatási visszaélésekre és szabálytalanságokra, mert a kormány gyökeresen ki akarja irtani a közigazgatási szabálytalanságot.

„A zsidóságot nem tekintik kisebbségnek”

Ezekután munkatársunk kérdést intézett az államtitkárhoz, ismeri-e az erdélyi zsidóság nemzeti mozgalmát. Tatarescu államtitkár kijelentette, hogy mint képviselő ismeri a mozgalmat, de a kormány és ő is

a zsidóságot nem tartja kisebbségnek,

hanem teljes jogu románoknak. A kormánynak ez az álláspontja nem jelenti azt, hogy akadályt akarna támasztani most a zsidóság nemzeti szervezkedésének. Munkatársunk felhívta az államtitkár figyelmét a zsidó iskolákra vonatkozó sérelmes intézkedésekre és arra, hogy egyik miniszteri rendelet szerint az állami iskolákban a zsidó tanulók nem nyelhetnek felmentést a szombati írás és rajzolás alól. Tatarescu kijelentette, hogy nem ismeri a kérdést közelebbről, de

vizsgálat alá fogja venni a kérdést

és ha a panaszok jogosultak, úgy gondoskodni fog azok orvoslásáról.

Végül kijelentette, hogy csütörtökön délelőtt értekezni óhajt a kisebbségek vezetőivel és erre az értekezletre a lapok útján is meghívja a kisebbségek összes vezetőit. Csütörtökön délután három és hat óra között nemzetiségre és osztályra való tekintet nélkül rendelkezésére áll mindazoknak, akik sérelmeiket, vagy panaszait, vagy kívánságaikat a kormány tudomására akarják juttatni.

A görög király elhagyja Görögországot

Athén, november 13. A görög király két hónapra eltávozik az országból. Ezalatt Görögország népét szavazással megkérdezik, királyság maradjon-e az ország, vagy alakuljon át köztársasággá Venizelosz elnöksége alatt.

Egymillió dollárt elsíkkasztott és Amerikából Bécsbe szökött

Moultrie volt törvényszéki bíró felvette ügyfelei örökségét. Ötezer dollár jutalmat tűztek ki rá

(Bécs, november 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tegnapelőtt este a bécsi rendőrigazgatóság központi irodájában két amerikai jelent meg. Az egyik amerikai Burt Alkonul volt, a második William Bakewell, aki az északamerikai Arizona állam Tuscon nevű városából való, aki valóságos detektívregénybe illő történetet adott elő. Elmesélte, hogy még 1911-ben meghalt egy rokona, Missis Barwin, aki kerek

egymillió dollárnyi vagyont hagyott maga után.

Az örökségnek egynegyed része Bakewellt illette. A hagyatéki tárgyalás lefolytatásával a Dél-Karolina-állambeli Charlesten város egyik legtekintélyesebb ügyvédjét, T. Moultrie Mordecai volt főtörvényszéki bírót bízták meg az örökösök. Az ügyvéd azonkívül elnöke volt a legelőkelőbb charlesteni banknak és nagy szerepet vitt a közéletben is.

Négy évig tartottak a hagyatéki tárgyalások, míg az ügyvédnek sikerült kézhezkapnia az egész örökséget. Ekkor azonban kellemetlen meglepetés érte az örökösöket.

Moultrie a millió dollárral együtt váratlanul eltűnt

a városból és feleségét, valamint két lányát min-

Mesterségesen emelik a cukorárakat

Betéti társaság lett a cukorközpontról

(Kolozsvár, nov. 13. Az Uj Kelet tudósítójától.) „A cukorvám emelése előtt” címmel a „Consum” legújabb száma megállapítja, hogy a cukorgyárak a fogyasztóközönség terhére hat-ezer vagon cukortermelet után ötszázmillió lej ajándékot kaptak az államtól.

Az állam — mondja az idézett ujság — a cukorgyárak jövedelméből részesedést nem kap, bár a külföldi államokban mindentűtt a cukorgyárak jövedelméből az állami jövedék jutalékot élvez. Magyarországon 2400 korona. Csehszlovákiában egy cseh korona az állam jövedelme minden kiló cukor után, Romániában viszont az állam a cukorgyáraknak 40 százalékos tarifakedvezményt ad, a gépek behozatalánál pedig vámmérséklést, vagy teljes vámkedvezményt.

Az olcsó nyersanyag, az állami tarifa kedvezmények és az állami részesedés elmáradása ellenére 25—28 lejes cukorárak megállapítását érik a romániai cukorgyárak. A 26—28 lejes árak mellett a cukorgyárak megkeresik különként az 5 lejes vámot, a cukorközpontról 2 százalékos részesedését, a külföldi államokban fizetendő állami jutalékot és az importőrök legális kereskedelmi hasznát.

Körülbelül képet alkothatunk magunknak a romániai cukorgyárak és a gyárak által alapított Oficiul hasznáról, ha tudjuk, hogy az importált cseh és magyar cukor, amelyet körülbelül 12 lejes vám és kezelési költség terheli különként, egy lejjel olcsóbb a belföldi cukornál.

A külföldi cukor versenyére az volna természetes válasza a gyáraknak és a cukorközpontról, hogy a cukor árát a versenyképességnek külföldi áru nivójára mérsékeljék. Ez az összes külföldi államokban így történt, csak nálunk más a helyzet, ahol a gyárak és az Oficiul vámemelést sürgetnek és értesüléseink szerint már lépéseket is tettek abban az irányban, hogy a kormány a külföldi cukor vámtételét különként 5 lejről 10 lejre emelje.

Az „Oficiul de Vanzare al Zaharului” amely tavaly a cukor árát 42 lejre srófolta fel, most új formában rendezkedik be: 10 millió lej alaptőkével betéti társasággá alakult át.

Az új alakulat most már minden hivatalos színezet nélkül, tisztán nyereszkedésre alapítva, sajátította ki a cukorral való kereskedelmet, amelynek következtében sem a vámemelés, sem a kedvezmények, sem pedig a többszázmillió nemzeti ajándék sem maradhatnak továbbra érvényben. A közfogyasztás s így az egész belső rend érdeke az, hogy minden felesleges közbeeső szövet szüntessen meg a kormány, a vámok mérséklésével tegye lehetővé a behozatalt, a külföldi versenyt és az árak természetes lemorzsolódását.

Csehszlovákia ugyanis éppen a cukorra rótt román vám miatt emelte fel agrárter-

den támogatás nélkül elhagyta. Az ügyvéd eltűnése természetesen óriási port vert fel, mert kiderült, hogy az előkelő bankvezér és volt törvényszéki bíró állandóan kisebb-nagyobb családokat követett el és a saját bankját is meglopta. Az így napfényre került régi bűneiért a dél-karolinai és newyorki hatóságok elfogatási parancsot adtak ki ellene, de Moultrienak teljesen nyoma veszett.

Azóta nyolc év telt el. A megkárosított Bakewell, aki üzleti ügyben került Bécsbe, előző este, amikor elhagyta Bristol-szállóbeli lakását,

pár lépésnyire maga előtt meglátta Moultriet.

Azonnal felismerte, mert az ügyvédnek felejthetetlenül jellegzetes arca van. Körülbelül hatvanöt éves lehet, nem túl nagy termetű, vállas, kissé előre hajló járásu férfi, a haja ősz, az orra pedig közepesen nyerges és hosszú. A sikkasztónak azonban sikerült a vásárnapi tömegben eltűnni.

Bakewallnak az a véleménye, hogy az ügyvéd valószínűleg álnév alatt él az osztrák fővárosban. A rendőrség azonnal megindította a nyomozást, hogy Moultrie Mordecait előteremtse, annál is inkább, mert Bakewall ötezer dollár jutalmat tűzött ki annak, aki újra feltalálja a sikkasztó nyomát és az közli a rendőrséggel.

ményeink beviteli vámját s így Románia mezőgazdasága s nyílt meg azt a horribilis hasznat, amit a szabad verseny megtörésével és a védővámokkal a cukorgyárak maguknak kiereszkáltak.

A hirdás szerint a parlament is foglalkozni fog a kartell ügyével.

Elhalasztják a görög köztársaság proklamálását

Bukarest, november 13. Erzsébet görög királyné Szinajából a fővárosba érkezett, majd tovább utazott Konstancába, ahonnan Athénba hajózik.

Athén, november 13. Venizelosz és a forradalmi kormány kiküldöttjei Alexandris és Otonis hosszasan tanácskoztak. Venizelosz azt ajánlotta, hogy az államforma ügyében döntő népszavazást csak a választások után ejtsék meg.

Statárium készül Berlinben az antiszemizmus letörésére

Berlin, november 13. Az utóbbi hetekben állandóan folyt az antiszemita izgatás a német fővárosban. Az izgatás különösen az alsó néposztály, a csöcselék körében volt erős és jó talajra talált az elkecsereedett munkanélküliek között. Az izgatástól nem állanak távol a kommunisták, akik ezt az eszközt is felhasználták zavarok okozására. Az uszítás következtében aztán Berlinben olyan jelenetek játszódtak le, amelyek újabb időkben Nyugaton elő nem fordultak és szegényére válik az emberiségnek. Berlin utcáin pogromhoz hasonló zavargások voltak. A tömeg rávetette magát a zsidó üzletekre, a karhatalmi erők tehetetlenek voltak vele szemben. Az állig felfegyverkezett rendőrök tűnni voltak kénytelenek a csöcselék pusztításait, amely éjszaka rabolva és fosztogatva járta végig a zsidó lakásokat. A zavargók csoportjai betörték a kiszemelt házak kapuján, behatoltak a zsidók lakásaiba, összerombolták a berendezést. A lakókat bántalmazták, letépték ruhát a ruhát és az utcára kergették őket. A zavargás kisebb mértékben több éjszakan megújult. A zsidók, különösen a gettónegyedben, pánikszzerűen menekülnek. A zsidók kiözönlése Berlinből állandóan tart. A kormány rendkívül erélyes intézkedéseket tesz az antiszemizmus letörésére. A vidékről rendelt csapatokat a fővárosba és a legszigorubb ostromállapotot készül kihirdetni, ha a zavargások meg nem szűnnek.

Poincaré Amerika nélkül is összehívja a szakértői bizottságot

Páris, november 13. Poincaré magáévá tette a szakértői konferencia összehívásának tervét és megbizta Barthout, a jóvátételi bizottság elnökét, javasolja a jóvátételi bizottságnak, hogy olyan szakértői bizottságot küldjenek ki, amelyben a jóvátételi bizottságban képviselt államok szakértői vennének részt. Ez a bizottság állapítaná meg Németország fizetőképességét, természetesen a Poincaré által javasolt korlátozásokkal.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bánági zsidóság napilapja

Felelős szerkesztő: Dr. Marton Ernő

Az Uj Kelet cikkeinek utánnyomását csak a forrás megjelölésével engedjük meg.

Elfizetési árak: Egy hónapra 60 lei, negyedévre 170 lei félévre 320 lei, egész évre 620 lei.

Óromániában és külföldön az „Uj Kelet” részére kizárólag Rador Publicitate (Bucuresti, Str. Gen. Berthelot 1.) hirdetési iroda vesz föl hirdetéseket.

— **Hodor prefektus Kolozsváron.** Tatarescu miniszter telefonon hívta fel Hodor Viktor nagyváradi prefektust, hogy a kisebbségi kérdésben történő véleményadás céljából utazzék Kolozsvárra. Hodor prefektus a felhívás folytán ma Kolozsvárra érkezett.

— **A buziási kerület jelöltjei.** Bukarestből jelenti tudósítónk: A buziási kerületbe, amelynek mandátuma Gaitia Valeriu képviselőnek közjegyzővé történt kinevezése következtében megüresedett, a liberálisok Babes Viktor tanárt, a progresszívok pedig vezértükét, Marghilomant fogják jelölni. A nemzeti párt még nem döntött a jelölés ügyében.

— **Az Olaszországban lévő állami bankok konszolidációja.** A bukaresti olasz követ és a kormány között tárgyalások indultak meg az Olaszországban lévő román kincstári bankok konszolidációja ügyében.

— **Orosz-lengyel tárgyalások.** Varsóból jelenti: Seyda lengyel helyettes külügyminiszter egyelőre befejezte napok óta tartó tárgyalásait Kopp orosz delegátussal. Kopp négy követelést terjesztett a lengyel kormány elé: 1. A megkötendő kereskedelmi szerződés tartalmazza a legtöbb kedvezmény záradékát. 2. A kölcsönös tranzitforgalom garantálása. 3. A rigai szerződés 13. szakaszának végrehajtása, mely 30 millió aranyrubel kifizetését biztosítja Lengyelországnak az orosz állambank volt aranykészletében való részesedése fejében. 4. A repatriálásra és az állampolgárok kicserélésére vonatkozó szerződés végrehajtása. A tárgyalás alkalmával kitűnt, hogy az orosz kormány különösen a Németország felé irányuló tranzitforgalomra helyez nagy súlyt. Tekintettel arra, hogy Lengyelország béketörékvéséinek hangoztatásával csupán gazdasági kérdésnek akarta minősíteni a tranzitforgalom ügyét, a tárgyalások egyelőre nem vezettek eredményre.

— **A németországi menekültek elői elzárják a határt.** Bukarestből jelenti: A „Viitorul” írja, hogy a legutóbbi németországi események következtében többszáz német menekült a román határra érkezett és be akarnak jutni Romániába. Többeknek közülük sikerült is átlépni a határt, azonban Szatmáron internálták őket. A kormány utasította a határmenti hatóságokat, hogy a menekülteket akadályozzák meg a román határ átlépésében, mert Románia nem lehet Európa valamennyi szociális katalizmái áldozatainak menhelye. A román humanitás megtette a maga kötelességét, hiszen ma is több mint 100.000 menekült tartózkodik az országban épp ezért újabb befogadása veszélyeztetné az ország vitális érdekeit.

— **Speciális utlevellet kapnak a beszarábiai orosz menekültek.** Bukarestből jelenti: A kormány Brunellel, a népszövetség képviselőjével folytatott tanácskozás után elfogadta a Nansen-féle speciális utlevelre vonatkozó megoldást és így a beszarábiai orosz menekültek ilyen utlevellel elhagyhatják az országot. E célból a kormány egy bizottságot nevez ki, amelynek tagjai a kisenevi tábla egyik bírja, a kisenevi rendőrprefektus, a hadsereg képviselője, a kisenevi sziguranca egy képviselője és végül a Dnyeszter-menti románok egy képviselője. A bizottság a jövő héten kezdi meg munkáját.

— **A liberális kormány munkája.** Bukarestből jelenti: A miniszterelnök elrendelte, hogy az egyes minisztériumoknak működéséről az anyagot gyűjtsék össze a liberális kormány rezsimjétől kezdve. A miniszterelnöknek erre az anyagra azért van szüksége, hogy megfelelő adatokkal válaszolhasson a felirati vitában az ellenzék támadásaira.

— **Pusztít a vörheny.** Nagyváradi tudósítónk jelenti: Rész községben erős vörhenyjárvány volt. A kétezer lakosu községben ötvenkét halálos esetet okozott a járvány. A hatóságok a vármegyei főorvos vezetésével mindent megtettek a vörheny leküzdésére.

— **Az Uj Kelet** fizetőinktől gyakran hogy az Uj Kelet zavarok vannak és desen. A kiadóhiv utánajárt a panas hogy a zavarok ok ahonnan a lapok szét. Valószínűleg a vagy a közbeeső m a mulasztások, sőt kosan súlyosítják az sóinkat, hogy mind érkezik rendszeren a ottani postahivataln sítsek kiadóhivatalun a postaigazgatóságnél, amely hivatalol legszigorubb vizsgál ság okának kiderité

— **A kampós** Ferenc dr., a magyar vetődött fel a budapesti főreáliskolában a selmebányai bán rossz magaviselete miatt pesten mint joghallg cialista volt. A lelke egy ízben az egyetem saját kezével tördelte adták az utját a bud négy évvel később tűnt fel Ulain, aki a Lassalleról tartott szék Déva város tisztii ügy teletbeli főügyessé v mulva a dévai város érzelmeiről tett tanus Budapestre tette át a ébredők között jutott résztűró Ulain a igyekezett puccsa kar zása is kudarecal v utcai togházban van.

— **Sztrájkra** viselő. Belgrádból j sülése szerint a horv nagy az elégedetlens riákba való beosztása elnöke kijelentette, h dumot intéznek és ha telésüknek, sztrájkba december 16. és 17- gresszust tartanak.

— **Eljegyzés.** dovia (Bukovina) e leányt Gyergyóbékásr helyett.)

Heller Juliska l Ernő Galac jegyesek.

— **Ötmillió** s váradai tudósítónk je emlékezett az Uj Ke dr. Lázár nagyváradi évvel ezelőtt a Ma ellen. A Hítelbank egy vagon fűérbank ron, amért kilencmi zetiue. Az állam és a Hítelbankot dr. L ügyvédi honorárium rariumot követel. A hogy másfélmilliót k ből 250.000 lejt elől ban dr. Lázár ragasz volt Nagyváradon ez amelyen a bíróság a el, hogy az ügyvédi hatott-e dr. Lázár il noráriumkövetelést a

— **Felfüggeszt** kásbiztosító orvosát dósítónk: Dr. Suroi pöntári orvost felett függesztették állását hogy Suroi, aki a re saját maga hajtotta l don huszonöt ezer lejt tegegyező pöntári nemcsak ellene, hanem alkalmazottai ellen is tása céljából, hogy ki orvos a szabályszerű

* **Ha gummi-Ö** junk el mást, csak „Ö

— Az Uj Kelet előfizetőihez. Vidéki előfizetőinktől gyakran érkezik hozzánk a panasz, hogy az Uj Kelet postai kézbesítése körül zavarok vannak és a lapok nem érkeznek rendszeresen. A kiadóhivatal minden egyes esetben utánajárt a panaszoknak és megállapította, hogy a zavarok oka nem a központban van, ahonnan a lapok mindig pontosan mennek szét. Valószínűleg a vidéki postahivatalokban, vagy a közbeeső mozgó-átrakásoknál történnek a mulasztások, sőt bizonyos helyeken szándékosan súlyosítják az Uj Keletet. Kérjük olvasóinkat, hogy minden egyes esetben, ha nem érkezik rendszeresen a lap, emeljenek panaszt az ottani postahivatalnál és egyben *okvetlenül értesítsék kiadóhivatalunkat is*, hogy eljárhasunk a postaigazgatóságnál és mozgópostafőnökségnél, amely hivatalok minden esetben a legszigorúbb vizsgálatot indítják a pontatlanság okának kiderítésére.

— A kampóskereszt kalandora. Ulain Ferenc dr., a magyarországi fiókhíter, Erdélyből vetődött fel a budapesti ébredő-közélet élére. A dévai főreáliskolában végezte tanulmányait, azután a selmeabányai bányakadémiára ment, ahonnan rossz magaviselete miatt kicsapták. Ezután Budapesten mint joghallgató tűnt fel, ahol lelkes szocialista volt. A lelkesége annyira elragadta, hogy egy izben az egyetem épületében lévő keresztet saját kezével tördelte le. E cselekedete miatt kiadták az útját a budapesti egyetemről. Kolozsvárt négy évvel később doktorrá avatták. Ujra Déván tűnt fel Ulain, aki a munkások előtt Marxról, Lassalleléről tartott szélsőséges előadásokat. Később Déva városi tisztviselőjévé, majd vármegyei tisztviselővé, végül főispánválasztottá választották meg. Néhány év múlva a dévai városházán őszinte kormányparti érzelmeiről tett tanúságot. Mikor Déván levitézlett, Budapestre tette át működése színhelyét, ahol az ébredők között jutott szerephez. Legutóbb a keresztőrül Ulain a kampóskereszt konjunkturáját igyekezett pucosa kamatoztatni. De ez a vállalkozása is kudarcra vezetett. Egyelőre a Markó utcái fogházban van. Csendben.

— Sztrájkra készülnek a horvát tisztviselők. Belgrádból jelentik: A „Novi List“ értesülése szerint a horvát állami tisztviselők között nagy az elégedetlenség a tisztviselőknek kategóriákba való beosztása miatt. A tisztviselő szövetség elnöke kijelentette, hogy a kormányhoz memorandumot intéznek és ha nem tesznek eleget a követeléseiknek, sztrájkbalépnek. Az állami tisztviselők december 16. és 17-én Novisadon országos kongresszust tartanak.

— Eljegyzés. Montag Rudolf Watramoldovica (Bukovina) eljegyezte Mendel Ilus urleányt Gyergyóbakáról. (Minden külön értesítés helyett.)

Heller Juliska Ludesul de Mures és Stössel Ernő Galac jegyesek.

— Ötmillió ügyvédi honorárium. Nagyváradai tudósítónk jelenti: Annak idején megemlékezett az Uj Kelet arról a perről, amelyet dr. Lázár nagyváradai ügyvéd indított négy évvel ezelőtt a Magyar Általános Hitelbank ellen. A Hitelbank a koronabeváltás idején egy vagon fűhérbankjegyet hozott át a határon, amiért kilencmillió lej bírságot kellett fizetnie. Az állam és a bank közötti perben a Hitelbankot dr. Lázár védte, aki eddigi ügyvédi honorárium fejében ötmillió lej honoráriumot követel. A bank najlandó volt arra, hogy másfélmilliót kifizet ügyvédjének és ebből 250.000 lejt előlegképen ki is utalt, azonban dr. Lázár ragaszkodott az öt millióhoz. Ma volt Nagyváradon ez ügynek első tárgyalása, amelyen a bíróság annak bizonyítását rendelte el, hogy az ügyvédi jogszokás szerint támaszthatott-e dr. Lázár ilyen hatalmas összegű honoráriumkövetelést a bankkal szemben.

— Felfüggesztették a nagyváradai munkásbiztosító orvosát. Nagyváradról jelenti tudósítónk: Dr. Suroi kerületi munkásbiztosító-pénztári orvost felesleges hatóságai tegnap felfüggesztették állásától. A felfüggesztés oka, hogy Suroi, aki a regátból került Nagyváradra, saját maga hajtotta be a tagdíjakat és ilymódon hasonlított lejjel károsította meg a betegsegélyező pénztárt. A fegyelmi vizsgálat nemcsak ellene, hanem a munkásbiztosító többi alkalmazottai ellen is folyik annak megállapítása céljából, hogy kinek a révén jutott az orvos a szabályszerűen kiállított nyugtákhöz.

*** Ha gummi-óvszert vásárolunk, ne fogadjunk el mást, csak „Ollá“-t.**

— A bukaresti nemzeti színház sikerkasztói. Bukarestből jelentik: Az Uj Kelet foglalkozott már ezzel a szenzációs panamauüggyel, amelynek első letartóztatottja Padure, a bukaresti nemzeti színház pénztárnoka volt. A napokban letartóztatták Livescu színészt is, akinek kiszabadtása érdekében a színészek egy csoportja közbenjárt, de eredménytelenül. A „Presa“ jelentése szerint a kényes ügy szálai tovább bonyolódnak. A vizsgálat során kiderült, hogy a színházi büffét tíz évre ezeröttszáz lej évi bérért adták ki, ami nevésségesen csekély összeg, ugyanakkor azonban egy színházi ur négyszázötvenezer lej közvetítési díjat kapott a büffé bérbeadásának elrendezéséért. A színház vagyonáról tizenöt év óta nem vezettek rendszeres könyvelést, sőt még pénztárkönyvet sem, amit pedig még a legkisebb kereskedő is vezetni tartozik. A színházgatók a színház pénzével nagy valutaspekulációkba bocsátkoztak és merész tőzsdéjátékokban vettek részt. A lopásokat legjobban jellemzi, hogy a színházi szabóműhely alkalmazottai a színház bélyegzőjét hamisították és ennek segítségével hamis számlák ellenében nagy összegeket vágta zsebre. A fővárosban élénken kommentálják a színházi panamát.

— Meg akart halni, mert kilakoltatták. Macsai Sándor munkás Lázár-utca 7. szám alatti lakásában egy héttel ezelőtt rendőrségi bizottság jelent meg és közölte a törvényszék végzését, amely szerint huszonnégy órán belül el kell hagynia lakását, különben karhatalommal kilakoltatják családjával együtt. Macsai Sándor nem akarta hinni, hogy től küszöbén az utcára lehet dojni egy családot. A rendőrbizottság azonban hamar tul akart lenni az eljárás és kidobatta a munkás batyuját az utcára. Macsai Sándor egy hetet töltött szabad ég alatt a hideg novemberben. Nappal lakás után szaladgált, az éjszakákat pedig korcsokban töltötte elkeseredésében. Tegnap azután Macsai Sándor elindult a Malomárok mentén s ahol legmélyebbnek gondolta a vizet, beugrott. Ispas rendőrségi fényképész észrevette, utána ugrott s megmentette a haláltól. Meghalni se engedték, élni se.

— Halóház. Marosvásárhelyről jelentik: E hó nyolcadikán temették itt általános részvét mellett özvegy Kincs Lipótnét. Az elhunytban Holczér Kálmán, a Zsidó Nemzeti Szövetség helyi csoportjának elnöke anyósát gyászolja.

— Huszonötezer éves csontváz. A kaliforniai Santa Barbaráról érkezik a szenzációs hír, hogy dr. Harrington tudósnak ásatásai során sikerült az eddig ismerteknél jóval korábbi időkből származó emberi csontvázat felfedeznie és sértetlen állapotban kiemelnie. E csontváznak tudományos szempontból óriási a jelentősége, mert az ősember testalkatáról kialakult felfogást teljesen új oldalról világítja meg. Dr. Harrington, aki az ősember tudományos rekonstrukcióját kutatja és akinek e tárgyról irt könyvei híressé tették nevét, olyan csontvázra bukkant Kaliforniában, amelyet először egy emberformájú majom csontmaradványainak tartott. Csak alaposabb vizsgálat nyomán jött rá, hogy a talált csontváz a Neander-völgyben felfedezett ősembermaradvány óta páratlanul áll a kutatások eredményei között. Az őskoponya olyan nagy és fejlett, az állkapocs olyan rendkívül hatalmas méretű, amilyent ezideig egyetlen emberi koponya sem tüntetett fel. A paleontológia tudománya ezideig nem is sejtette, hogy ilyen nagy koponyaméretű emberek is éltek valaha a földön. A kaliforniai ősember koponyája kétszer akkora, mint a neander-völgyi emberé volt. A csontrendszer többi részének nagysága már nem tüntet fel ilyen nagyarányú eltérést az eddigi ásatások során előkerült ősemberi maradványoktól. A legszembetűnőbb jelenség az ősember fején, hogy a homlok rendkívül alacsony, annyira, hogy a csimpanzéhoz hasonlít. A csontváz mintegy huszonötezer esztendeje feküdt a a földben. Ezt nemcsak anatómiai jelenségek, hanem azok a primitív fegyverek és házi eszközök is bizonyítják, amelyeket körülötte találtak. Dr. Harrington, aki a washingtoni etnológiai intézet vezetője rövidesen előadásban fogja ismertetni a braziliai őscsontváz tanulmányozásával szerzett tudományos eredményeket.

— Bizottság a jugoszláviai román iskolák ügyének tanulmányozására. Bukarestből jelentik: A kultuszminiszter bizottságot nevezett ki a jugoszláviai román egyházak és iskolák ügyének tanulmányozására és a jugoszláv kormány által küldendő bizottsággal való tárgyalásokra. A román bizottság tagjai: Coman Péter, dr. Popovici lugosi esperes, Jonescu kultuszminiszteri igazgató, Simionescu külügyminiszteri igazgató. A bizottság elnöke Duca külügyminiszter lesz.

— A kereskedők gyűlései. A Sfatul kolozsvári csoportja, mint ismeretes, felhívta az összes erdélyi és bánáti kereskedőtestületeket, hogy november 11-én gyűléseken tiltakozzanak a spekulatív törvény és az adózások körül érezhető sérelmek miatt. Ma néhány helyről értesítés is jött a Sfatulhoz a gyűlések lelkes lefolyásáról. Déván az ottani Sfatul-csoport megtartotta gyűlését és huszonöt tagot jelölt ki a bukaresti nagygyűlésre. Temesváron az Arad-Bánáti Kereskedelmi Egyesületek Szövetsége szintén nagyobbszabású gyűlést tartott. Marosvásárhelyen a kereskedők egyesülete harminc taggal fogja képviselni a bukaresti nagygyűlésen a város kereskedőit. Hasonló értesítések jöttek Besztercéről és több más erdélyi városból.

— Magyarországnak Romániával és Jugoszláviával szemben fennálló követeléseit bejelentése. Budapestről jelentik: A külfölddel szemben fennálló tartozások és követelések rendezése céljából szervezett M. Kir. Felülvizsgáló és Kiegyenlítő Hivatal (Pénzügyi Központ Budapest, IV., Deák Ferenc-u. 1.) felszólítja az érdekelteket, hogy az utódállamokkal megindítandó pénzügyi tárgyalások anyagának előkészítése érdekében sürgősen jelentsék be a Jugoszláviával és Romániával szemben fennálló következő tartozásaikat és követeléseiket: 1. Óromániával és Ószerbiával szemben fennálló, a háboru kitörése előtt keletkezett és a békeszerződés életbelépte (1921 július 26.) előtt lejárt követeléseket és tartozásokat. (Per analogiam a békeszerződés 231. cikke.) 2. Romániának, illetve Jugoszláviának a volt Osztrák és Magyar Monarchiától szerzett területein fennálló, a békeszerződés 254. cikke alá tartozó tartozásokat és követeléseket. A békeszerződés 254. cikkének értelmezése körül fenforgó nézeteltérésekre való tekintettel el kell különíteni: a) azokat a követeléseket és tartozásokat, amelyek 1918 november 1-e keletkeztek és békeszerződés életbelépte (1921 július 26.) előtt jártak le. b) A keletkezés időpontjának megjelölésével azokat a követeléseket és tartozásokat, melyek a békeszerződés életbelépte előtt bármikor keletkeztek és a békeszerződés életbelépte után jártak le, vagy fognak lejárni. 3. A keletkezés és lejárt időpontjának megjelölésével azokat a tartozásokat és követeléseket, amelyek Romániának és Jugoszláviának más államokkal (Bulgáriától, Törökországtól, Oroszországtól) szerzett területein esetleg fennállanak. A bejelentésekben a tartozások és követeléseknek a kikötött pénzmen szerint való elkülönítése kívánatos.

*** Kirándulásnál nélkülözhetetlen a Diana sósborszesz, izmaink legjobb ápolója. Ügyeljünk a Diana névre.**

— Módosítják a tőzsdetörvényt. Bukarestből jelentik: Chicos kereskedelmi miniszteri vezérigazgató tervehette a tőzsdetörvény módosítását. Ertekezletre hívta össze az összes tőzsdésindikátusokat, a kereskedelmi kamara képviselőit, hogy kívánságaikat kifejezésre juttassák.

— Az állami üzemek ujjszervezése. Bukarestből jelentik: Az ipar- és kereskedelmi miniszter törvényjavaslatot készít elő, mely az állami kezelésben levő üzemek reorganizálásáról és jobb kihasználásáról gondoskodik. A miniszter a csehszlovák törvényt venné alapul, amely az állami vállalkozásokba a magántőké is bevonja, miáltal a magántőke kereskedelmi ismereteit hasznosítja az állam javára. Ilyen rendszert kíván Tancred Constantinescu bevezetni a jövedéknél, az állami fürdőkön és más kincstári tulajdonban levő üzemeknél.

*** Elsőrendű bűkk, tölgy és hántott tűzifapritott és vágott a legolcsóbban Janovitz Vilmos** tűzifaktárában kapható. Cluj, Str. Enescu. (Gyufagyár-u.) Telefon 127 és 918.

— Levelezőlap, amely tíz évig ment Ostendéből Pozsonyba. Pozsonyból jelentik: Sch-Rezső pozsonyi kereskedőnek 1913 július 15-én adtak fel egy képeslevelezőlapot Ostendében Pozsony, Hongroi címzéssel. A levelezőlap tegnap, tehát kerek tíz esztendő alatt érkezett Pozsonyba. A lapon Ostende 1913 július 15 és Nyitra 1923 november 2-iki bélyegzések vannak.

— Amerikai operaénekesnő Európában. Berlinből jelentik: A legnépszerűbb amerikai operaénekesnő, Melvena Passamore, a chicagói opera tagja, jelenleg európai vendégszereplő körúton tartózkodik. Oszatlan berlini sikerei után most a budapesti opera hívta meg vendégszereplésre. Melvena Passamore az egyetlen ismert amerikai operaénekesnő, aki a legutóbbi években vendégszerepelt Európában.

Megkezdődött

a nagy
karácsonyi és ujévi
vásár!

Az összes női kötött kabátok, női ruhák, gyermekruhák, sálak, sapkák és szvetterek stb. stb.

10% és 15%-kal

olcsóbban árusítatnak szabott gyári árak mellett.

"SPORT"

Calea Regele Ferdinand 16.

Róka, kelme, **Szörmefestés,**

vegytisztítás legszebb kivitelben

a
KRISTÁLY

nál Cluj. Telefon 500. Bővebb felvilágosítás az összes fiókokban

Markovits F. ékszerész

arany, ezüst ékszerek, valamint kina és ezüst dísz tárgyak jutányos áron nagy választékban kaphatók. Cluj, Wesselényi Miklós-u. 20. sz.

KÖZGAZDASÁG

Állatexportőrök sérelme. Bukarestből jelentik: A kereskedelmi miniszterhez több kérvény érkezett be az állatexportőröktől, akik a régi kiviteli rendelet szerint átadták a községeknek a kontingentált kvótát, azonban a megengedett mennyiségű állatot most az új kiviteli rendelet szerint kellene exportálniok, ami jelentékenyen károsítaná őket. A kereskedelmi miniszter elhatározta, hogy megbeszélésre hívja össze az összes érdekelt testületeket és hivatalok képviselőit ennek az ügynek az elintézésére. Valószínű, hogy külön bizottság fogja az egyes kérvényeket felülvizsgálni.

Piaci árusok a prefektusnál. A Sfatul kolozsvári közgyűléséről írott tudósításunkban megemlékeztünk a piaci árusoknak arról a sérelméről, hogy bódéjukat ki akarják telepíteni a Széchenyitérre. Ebben az ügyben Joan Evian dr. vezetésével hattagu küldöttség járt a prefektusnál, aki teljesen indokoltnak találja a piaci árusok sérelmeit és kérte a bizottságot, hogy írásos beadványban terjesszék azokat elő. Ezt a prefektus a közigazgatási bizottság legközelebbi ülésén szóvá fogja tenni és javasolni fogja, hogy a bódék továbbra is ottmaradjanak régi helyükön. A piaci árusok nagyon szívesen átalakítanák bódéikat a város mérnöki hivatalának tervei szerint, minthogy azonban a terveket a tanács még nem fogadta el, annak végrehajtását a bódétulajdonosok nem tudják eszközölni. Mihelyt utasítást kapnak és megfelelő terveket, a bódétulajdonosok nyomban hozzálátnak árusító helyeik átalakításához.

Ha művészi kivitelű

fa **butort, zongorát**

akár venni, ne Marosvásárhelyre és tekintse sajnálja az utat meg a

SZÉKELY ÉS RÉTI

ERDÉLYRÉSZI BUTORGYÁR RÉSZV.-TÁRS. butortermelt Asztalosok furnírszükségeiteket legolcsóbban itt szerezhetik be

A mai valutapiac

A mai nap a meglepetések napja volt. Még tegnap este a lej Párisban 9.80-ról 9.15-re szökkent, Zürichben pedig 280-ról 285-re. A new-yorki tőzsdén is 49.5-ről 50.25-re emelkedett. Tegnap a nyugati valuták még szilárdak voltak, de a tőzsdehírekre nagy ellanyhulás állott be. Ma már árzuhanások jelentkeztek az egész vonalon, úgy hogy svájci frankot tegnap délután a nagyobb kolozsvári bankok 35.5-tel keresték, ma ugyanebben a valutában 34.5-tel kínálat volt. A forgalom egyébként a következő áralakulások között bonyolódott le: osztrák korona 360-362, magyar belföldi 135-140, cseh korona 560-565, francia frank 10.85-10.95, svájci frank 34.40-34.60, líra 8.60-8.65, dollár 196-198, font 855-856, dinár 232-235.

November 13-án 100 lejért fizettek Kolozsvárt:

8800-9000 külf. magyar koronát,
13500-14000 belf. magyar koronát,
0.110.8-0.110.9 font sterlinget,
10.85-10.95 francia frankot,
2.66-2.88 svájci frankot,
0.47.60-0.47.70 dollárt,
8.60-8.65 olasz lírát,
36000-36200 osztrák koronát,
16.92-17.00 cseh koronát,

Valutapiac november 13-án:

Bukarest. Devizák: Páris 1090, London 864, Newyork 191, Róma 859, Zürich 34.25, Prága 560, Bécs 23.50, Budapest 100, Varsó 150.

Bukarest. Valuták: Napoleon 750, márka -, leva 150, török líra 120, font sterling 870, francia frank 1130, svájci frank 36.00, olasz líra 890, drachma 350, dinár 230, dollár 200, lengyel márka 150, osztrák korona 29, magyar korona 80, cseh korona 580.

Zürich. Nyitás-Zárlat: Newyork 569.25-569, London 2490-2495, Páris 31.57.5-31.85, Milano 2477.5-2487.5, Prága 1645-1645, Budapest 305-305, Belgrád 655-655, Bukarest 285-285, Varsó 3-3, Bécs 7987.50, Berlin -.

Magyar liszt

lentik: A „Magyar szerint egyes budape-ban sikerült Angliát viába nagyobb tétel hogy a Nyugateurópa port megszünt és így nagyértékű piacok u. Az exportra kerülő melyet tonnáknint 1 lekötni. A befolyó d Korpa már is gravit ahol csak hollandi f

Két új papir

löl jelentik: Az Eg trit-művek Rt., valan Rt. (Nagysurány) ré való bevezetését kére tározta, hogy e jegy jesztí fel a pénzügy

SZÍNHÁZ

A ROMÁN O

Szerda: Nincs előadás Péntek: Sába királyné

A MAGYAR S

Szerda: A trónörökös Csütörtök: A diadalm Péntek: Tangókirályné Szombat délután 3 ór Este 8 órakor:

MOZG

Select-mozgó

november 14-én Ilon szében dráma 5 fel Korfi és Lya Putti. letben játszik. A gr leánnyal szemben. A gondolkodása és élet

Uránia-mozgó

Sámson gyermekei. felvonásban. Főszere Arnold és Patata Sámson-film! Amit a filmen végez, az p

Apolló-mozgó

Kalózok és vadállat dráma 5 felvonásban egész tömegei a vilá kertjéből.

SZERKES

Sch. Osias, N zül egyet sem kaptu nak, hogy nem válas teszünk kivételt. Aki annak szívesen szolg dett szemrehányása zsidó nyomdát csak 183. East Broadway

Egy marosvás csapat legutóbbi talá dott a Victoria javá gos mérközést a Hagg

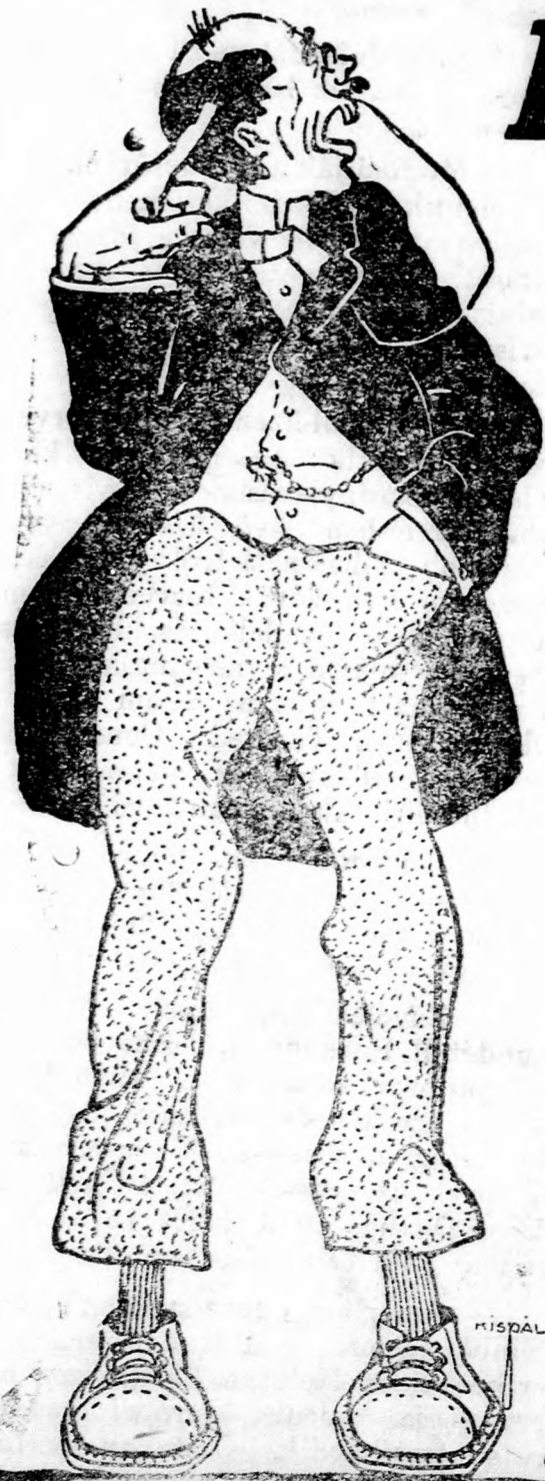
F. G. Csik szer sonk, aki multkori ő közli velünk, hogy dr. M. Brender, Berl A továbbítandó levell erre a címre kell belül itt lehet a vála

G. Gusztáv, S minthogy az idei kv július 25. után látta Vannak azonban még szám betelése előtt idén vizumozzák.

G. D. Cluj. V lent dolgokat nem h nyomást keltett, ho lyett a „Mult és Jö iri, mostani költemén vét rakta föl ahelye és zsidó írói nevet egyébként, ha másut val felkeres bennünk

G. Aladár, Ka mentéshez. A speku megfelelő bizonyítékai náuk az esettel.

F. Emánuel, F

Hová tódul a nép?

Látni akarja

ILONÁT

a **SELECT-mozgóban**

és

Sámson gyermekeit

az **Urániában**

Ilona

Sámson gyermekei

tüzlöppattant magyar film * pedig a filmek filme s a csodák csodája!

plac
napja volt. Még 9.80-ról 9.15-re, 1.285-re. A new-re emelkedett. szilárdak vol-ellanyhulás ál-jelentkeztek az frankot tegnap bankok 35.5-tel utában 34.5-tel bként a követ-bonyolódott le: magyar belföldi 35, francia frank 40-34.60, lira 100-t 855-856.

tek Kolozsvárt: gyar koronát, gyar koronát, terlinget, frankot, kót, rt, t, koronát, onát,
13-án:
00, London 864, ich 34-25, Prága arsó 150.
on 750, márka ont sterling 870, 36-00, olasz lira ollár 200, lengyel gyar korona 80,
ewyork 569-25 - Páris 31-57-5 - Prága 1645 - Belgrád 655 - Varsó 3-3.

Magyar liszt Angliában. Budapestről je-
lentik: A „Magyar Lloyd“ írja: Értésülésünk
szerint egyes budapesti nagymalmoknak legujab-
ban sikerült Angliába, Hollandiába és Skandiná-
viba nagyobb tétel lisztet eladni. Idestova tíz éve,
hogy a Nyugateurópába irányuló magyar lisztex-
port megszünt és így a most meginduló kivitel e
nagyértékű piacok újból való meghódítását jelenti.
Az exportra kerülő liszt nyolcas takarmányliszt,
melyet tonnánként 155 shillinges árban sikerült
lekötni. A befolyó devizák szabadon értékesíthetők.
Korpa már is gravitál Passaun át Németországba,
ahol csak hollandi forintért adják el.

Két új papiros a prágai tőzsdén. Prága
ból jelentik: Az Egyesült Carborundum- és Elek-
tricit-művek Rt., valamint a Cukorgyár- és Finomító
Rt. (Nagysurány) részvényeiknek a prágai tőzsdén
való bevezetését kérelmezték. A tőzsdetanács elha-
tározta, hogy a jegyzési kérelmeket pártolón ter-
jeszti fel a pénzügyminiszternek.

SZÍNHÁZ - MŰVÉSZET

A ROMÁN OPERA HETI MŰSORA

Szerda: Nincs előadás.
Péntek: Saba királynője. (Előszór.)

A MAGYAR SZÍNHÁZ HETI MŰSORA

Szerda: A trónörökös.
Csütörtök: A diadalmas asszony.
Péntek: Tangókirálynő.
Szombat: délután 3 órákor: Gül baba.
Este 8 órákor: A trónörökös.

MOZGÓK MŰSORA

Select-mozgó (v. Egyetem-mozgó): Szerdán,
november 14-én *Ilona*. Magyar tárgyú film. Nagy-
szabású dráma 5 felvonásban. Főszerepben Arnold
Korff és Lya Putti. A szerepeket magyar népvise-
letben játsszák. A gróf szerelmi kudarcra a polgár-
leánnyal szemben. A magyar mágusok jellegzetes
genetikája és életmódja.

Uránia-mozgó: Szerdán, november 14-én:
Sámson gyermekei. Szenzációs akrobatadráma hat
felvonásban. Főszerepben Luciano Albertini, Linda
Arnold és Patata Albertini. A legszenzációsabb
Sámson-film! Amit Sámson s két gyermeke ezen
a téren végez, az páratlanul áll az atlétika terén.

Apollo-mozgó: Szerdán, november 14-én:
Kalozok és vadállatok között. Szenzációs kalandor-
dráma 5 felvonásban. Harafi-film. A vadállatok
egész vámegei a világszerte ismert Hagenbeck állat-
kertjéből.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Sch. Osiás, Nagyszében. 1. Két levele kö-
zül egyet sem kaptunk meg s egyedül ez oka an-
nak, hogy nem válaszoltunk önnek. Senkivel sem
tesztük kivétel. Aki hozzánk fordul telvilágosításért,
azonaz szívesen szolgálunk utbaigazítással. Elkesere-
zett szemrehányása tehát igaztalan. 2. Amerikai
zsidó nyomdát csak egyet ismerünk: „Der Tog“,
183. East Broadway, Newyork, N.-Y.

Egy marosvásárhelyi Haggibbor-párti. A két
csapat legutóbbi találkozása 3:0 arányban végző-
dött a Victoria javára, míg az előttevaló barátsá-
gos mérkőzést a Haggibbor nyerte meg 4:0 arányban.

F. G. Csik szereda. Egy marosvásárhelyi olva-
sonk, aki multkorri önnek szóló üzenetünket olvasta,
közli velünk, hogy Oroszországba levelet közvetít
Dr. M. Brender, Berlin, S. W. 47. Jorkstrasse 84.
A továbbbitandó levelet huszonöt lej mellékletében
erre a címre kell beküldeni s három-négy héten
belül itt lehet a válasz is.

G. Gusztáv, Szászváros. Amerikai utlevelet,
mint hogy az ideai kvóta már betelt, csak 1924
június 25. után láttamoz a bukaresti konzulátus.
Vannak azonban még utlevelek, amelyeket a lét-
szám betelése előtt nyújtottak be, ezeket még az
idén vizumozzák.

G. D. Cluj. Verse szép irás, de már megje-
lent dolgokat nem használhatunk. Kellemetlen be-
nyomást keltett, hogy becsületes zsidó neve he-
lyett a „Mult és Jövő“-ben Tard Iván név alatt
írt, mostani költeménye alá is idegen hangzású ne-
vét rakta föl helyett, hogy állandóan egy szép
és zsidó írói nevet venne föl. Szívesen vesszük
egyebként, ha másutt még meg nem jelent írásai-
val felkeres bennünket.

G. Aladár, Karánsebes. Gratulálunk a fel-
mentéshez. A spekulatörvényt visszakaptuk. Ha
megfelelő bizonyítékai vannak, szívesen foglalkoz-
nánk az esettel.

F. Emánuel, Fehetau. Levélben válaszolunk

SPORT

A Haggibbor választmányi ülése. December
14-én, szerdán este 9 órákor a Calea Reg. Ferdin-
and 48. szám alatti helyiségében a Haggibbor
pályaugyben választmányi ülést tart, amelyre az
összes tagok pontos megjelenését kéri.

NYILTTÉR

E rovatban közöltekért a szerkesztőség nem vállal
felelősséget.

Köztudomásra hozzuk, hogy Schönhaus Miksa
ur cégtársunk a mai napon a cég kötelékéből barátsá-
gos uton kilépett.

„Louvre“
kötött, szövött és rövidruház Cluj
Calea Reg. Ferdinand 97.

A tisztelt vevőközönséget igyekezni fogunk
továbbra is a legmesszebbmenő előzékenységgel és
pontossággal kiszolgálni.

„Louvre“
Weisz Adolf. Josef Schnabel.

Valutát és Devizát

a legolcsóbban ad, a legmagasabb áron vesz a
Kereskedelmi Hitelintézet
Kolozsvár, Főtér 20. Telefon 40 és 229

Ékszervásárlás bizalom dolga!!!

Arany és ezüst órákat,
ékszereket és dísztárgyakat

FENYŐ ÉS BRAUNFELD

világvárosi ékszerüzletében
vásárolj legelőnyösebben

Cluj, Piata Unirii 15

Telefon Interurban 643

Omega, Schaffhausen és
Longines órák fölerakata

BUTORÜVEGEKET, TÜKRÖKET

Lloyd 1479
Barok, csillag és virágcsiszolással,
valamint adott rajzok után
művészi kivitelben készít
HUNWALD, üvegcsiszolda és tükörgyára
CLUJ-KOLOZSVÁR, Str. Vlahuta (volt Bolyai-utca) No. 3.
Hibás tükröket újra fonsoroz

Mégis csak legjobb
a késnélküli borotváló
por, amely az ország
legrégibb gyártmánya
mely most újonnan
átpreparálva,

az arcot nem marja és kellemes hatást hagy utána

„RASOL IDEAL“

Kapható 1/4, 1/2 kg. szép kivitelű csomagolásban.
5 kg. vétel franco-franco lei 130.-, kisebb meny-
nyiségben lei 30.- kgkint. Óvakodjunk az ártal-
mas utánzatoktól. Csak az „Ideal“ fahírású valódi

Reszling József fodrász

Cluj, Calea Regale Ferdinand 80.

Figyelem
a nagy
vasárnap
sarkokra!
A címre
figyeljen

Aranyat, platinát és
drágaköveket a leg-
magasabb árban be-
váltak. Legolcsóbb
bevásárlási forrás
ékszerekben, órák-
ban, dísztárgyakban

Markovits Bernát ékszerész

**Benzinmotor 6-14 HP
Precíziós esztergápad**

és az
aradi „ASTRA“ motorgyár
bármily gyártmánya állandóan
raktáron gyári áron

EMIL BLAGA, CLUJ

Raglánok,

öltönyök, gyermekruhák
megérkeztek

M. Neumann

céghez Cluj,
Piata Unirei 14.

Telefon 431.

Fűződrót

minden szám Lepagenál, Cluj-Kolozsvár, Piata Uniri

Krébsz J.

bőrönd és sportcikk árúgyára

CLUJ

Strada Regele Ferdinand 77.
Gyár: Str. Bucovina 4.

G Y Á R T

Utazóbőröndöt
Férfi nyári divatövet
Football-labdát
Lábszárvédőt
stb.

Legolcsóbb beszerzési forrás!

PÉNZT

takarít meg, ha

Bata cipőt visel,

mert legtartósabb és legolcsóbb

- Női egész bagaria cipő 390-től
- Női félcipő 340-től
- Férfi egész cipő 540-től
- Fiucipő 240-től
- Bársony kivágott cipők ára lei . . . 310-től

Gyári lerakat: Cluj, Főtér 9.

Eredeti gyári árak!

Manometert, mindenféle mérőműszereket készít és javításokat vállal: **Gáspár műszerész Arad, Strada Horia 1.** Javítás végett beküldött műszereket rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315

APRÓHIRDETÉSEK

Belvárosban eladó ház, több lakás átvehető. Cím a kiadóban. 1581

Elsőrendű frissen vágott kóser liba és kacsa legolcsóbb napi árban állandóan kapható. Wesselényi-u. 10. sz. alatt. Zsir-beöntést elvállalunk. 6420

Keresek azonnali megvételre egy használt, de kifogástalan jókarban levő 35-40 lóerős szivógáz (generator nélkül), benzín, esetleg nyersolajmotort. Csakis elsőrendű, üzemi képes gépekről kérek ajánlatot gyártmány és ár megjelöléssel. Sternberg Izidor Uioara (Marosujvár) 6507

Hotel "Splendid" Szálloda

megnyílik folyó évi nov. hó 15-én, Temesváron, Józsefváros Bégajobbsor 17/b, a főpályaudvar közvetlen közelében. Ujonnan épült, modern elsőrendű szálloda. TULAJDONOS: GEMEINHARDT MÁRTON

Telefon 81. **Ládagyár** Fióküzlet: Egeres Mindenemű ládákat és fadobozokat összeszegezett és azékszédett részeken megrendelésre azonnal készít és szállít a legolcsóbb napi áron 1301 **Sajovics és Lebovits** faterkedés és ládagyár Cluj, Strada Cernaui (volt Kajántól-ut) 1 szám

KARÁCSONYI GYERMEKJÁTÉK KIÁLLÍTÁS NOV. 20-ÁN NYÍLIK MEG

INGYEN

sehol sem kaphat kötött kabátot, harisnyát, férfiinget, férfi divatárut, porcellánárut, üvegárut, játékarut, bőröndárut

INGYEN

ezen cikkeket beszerezheti a **PÁRIZSI ÁRUHÁZBAN** Cluj, Wesselényi-utca 12.

MINDEN CIKKBEN ÁLLANDÓ SZABAD KIÁLLÍTÁS

Önmaga ellen vét, Nagy és Szilágyi-

nál festeti és tisztítja ruháját. Cluj, gyár Strada Bariju (volt Malom-utca) 4. Felvételi helyek: Kossuth Lajos-utca 36. és Galamb-utca 23. szám alatt

Leobersdorfer Maschinenfabriks A. G. Bécs mellett.

Eredeti szabadalmazott **DIESEL-MOTOROK**

1000 lóerőig rendelés szerint 200 " azonnal raktárról

Viziturbinák 10.000 lóerőig.

Vezérképviselet: **W. G. BOX SHALL.**

Műszaki iroda Bukarest, Str. Academiei 30

TELEFON 31-34. Táviratcím: **BOXALL BUCURESTI** TELEFON 31-34.

Első Erdélyrészi Ékszerárugyár

Cluj, Calea Regele Ferdinand 19. szám Telefon interurban 2-13 Sörgönc: Juvare, Cluj

Ékszerárugyártás, nagykereskedés

Fogászat arany és forrasztó " Arany, ezüst és platina-beváltással

Kienle és Schwarzwaldi órákban, valamint kinaezüst tárgyakban nagy lerakat. **Csak viszontelárusítóknak!**

Külföldi likőr- és pezsgő-különlegességek kaphatók **LUCULLUS-nál** Oradea-Mare

A MUNKÁS
BERSON-GUMMISARKOT és GUMMITALPAT visel, mert ezáltal pénzt takarít meg.

Berson-Gummisarkot és Gummitalpat
tétessen cipészével még ma a cipőjére, soha mást nem fog viselni.

IZRAEL & Co szőrmeáruházában Cluj, Calea Victoriei (volt Kossuth L.-u.) 2. szám

Bundák	16000
Sportkabátok	3000
Boák	475
Gyermekkabátok	800

leitől feljebb kaphatók

Nagy választék szőrmeárunkban!

Flegler Gy. Cluj Műipari festő és tapétázó vállalat. :: Legmodernebb **Legújabb tapéták! Féregirtás!** szobafestés, zománccfényezés és mázolás

Legutányosabban **Szörméket!** **csak** **Szörméket!**

Janki Cluj Strada Universităţii (volt Egyetem-utca) **1. készit!**

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA Cluj-Kolozsvár, St. B. L. Pop, (Brassai-utca) Telefon: Szerkesztő és Kiadóhivatal - Zs. N. Sz. A kéziratok kizárólag szerkesztőségnek adandók. Kéziratokat adunk vissza

Cluj-Kolozsvár *

Meghallgatják a nő

Páris novemb. 13-án kedden tartott ülését október huszonegyedikén meghallgatja Németség jelenlegi időpontját a párisi együttesen fogja meg mely elhatározta, hogy meghallgatása után vajon szükséges-e a sz.

Páris, november 13-án tegnapi ülésén elhatározta mégis kiküldi a zetének megvizsgálás bery angol delegátus szállás megértette a teli részének első kiküldése tehát ép mintba valakinek azt pirulát földrengés ell kája csak akkor vál zást kap megvizsgál Németség a mai

Zita király Bécs, nov. 14. beiter Pressé"-nek: szék, hogy Zita vo érkezett és a Bellev

Utcai harc Berlin, nov. 13-án összeütköztek a ook során három er sebesült.

Revolveres me Riga, november 13-án hogy egy népgyűlés megsebesítették. Tr a a szovjetforradalom ünneplésében.

Feloszlátják a London, november 13-án Macdonalddal és H vezetőivel, hogy a kért a parlament a

Vázsonyi is t Budapest, nov. 13-án ma azt a szenációt mosnak is szerepe v ben a kérdésben V ban nyilatkozik. Kij tustap közeltek vele vet. O akkor ezt kö miniszterelnöknek és nek megtörténte utá volt Magyarországró helyzetben, hogy az mozás körül is befoly

Nagyatá Budapest, november 13-án bizottsági tárgyalásán nap lezavaszták. A támadt, mert az alap vonatkozó indítványva désből egy másik je Nagyatádi ingerülten e mint illetékes helyen nem lesz, sőt biztosra plénuma módosítani fo rozatot.

Lloyd George és London, november 13-án George kedden meg hven megegyezésre helyreállítják a libe tot társelnöki minö vezetni.